

Wim Gombert geeft les aan vwo-6 op het Gomar College in Groningen. FOTO CORNÉ SPARIDAENS

‘Leerlingen willen een taal kunnen gebruiken’

Steeds minder leerlingen kiezen het Frans als eind-examenvak. Met de methode AIM probeert het Gomar College Groningen het tij te keren.

GEA MEULEMA

Wim Gombert (56) staat sinds 1983 voor de klas. De docent op het Gomar College in Groningen houdt van de Franse taal en vindt dat leerlingen het vooral goed moeten leren spreken. „Daar leer je immers een taal voor.“ Maar hoe veel tijd hij ook aan dat spreken besteedde, het lukte hem niet leerlingen dat goed te leren. „Als ik ze hoorde op een mondeling... zo teleurstellend. Ik was gedesillusioneerd en een burn-out nabij.“

In 2011 kwam de ommekeer. Hij las dat AIM, een Canadese methode, goed werkte. „Ik was sceptisch maar dacht: als daar de helft van waar is, ben ik tevreden.“ Hij volgde een workshop en was om. Van de direc-

tie kreeg hij toestemming AIM op school in te voeren en de hele zomer besteedde hij aan de voorbereiding. Hij begon in de eerste klas van het vwo. „De leerlingen waren enthousiast.“ Zo enthousiast dat tweede-klasleraar bij hem kwamen: „Kunnen wij dat ook krijgen?“ Wat meespeelde, zegt Gombert eerlijk, is dat leerlingen bij AIM weinig huiswerk krijgen. „Dat vinden ze altijd fijn.“

Bij AIM wordt in de les alleen Frans gesproken. Dat lukt natuurlijk niet. „Dat klopt. Leerlingen gaan toch Nederlands spreken, dus moet je er bovenop zitten.“ Leerlingen zitten het eerste deel van de les in een halve maan-opstelling en krijgen samen les. Ze herhalen hardop de woorden en zinnen van Gombert die bij de woorden gebaren maakt. „Dan blijft het beter hangen. Leer je jongeren Frans in het Nederlands, dan gaan leerlingen het in hun hoofd eerst vertalen. Die tussenstap haal je er bij AIM uit.“ Fouten van leerlingen verbetert hij nauwelijks. „Hoe het wel moet, horen ze van andere leerlingen. Ze pikken het vanzelf wel op.“

Hij heeft door AIM weer lol in het lesgeven. „Ik heb vanochtend mondeling afgenomen. Je wordt er vrolijk van“, zegt hij enthousiast. Vorig jaar deed zijn eerste lichte vwo-eindexamen. „Ze haalden een 6,2 gemiddeld. Dat is niet hoog, maar precies het landelijk gemiddelde. Dat vind ik goed.“ Op de centrale luister-

toets scoorden ze een punt hoger dan landelijk en hun mondeling doen ze ook uitstekend, zegt Gombert. „Leerlingen willen een taal kunnen gebruiken.“

Dat de nadruk op spreken ligt, maakt dat er minder aandacht is voor grammatica en schrijven. „Vroeger moest je brieven schrijven in het Frans, maar dat hoeft echt niet meer“, zegt Gombert. „Frans lezen? Op hbo en universiteit is alles in het Engels.“ Maar leerlingen moeten Franse schrijvers toch in de oorspronkelijke taal kunnen lezen? „Het is helaas de spagaat waar ik in zit. We moeten van overheidswege én schrijven en lezen, én luisteren, én spreken én grammatica even goed doen. Dat kan niet. Dus kies ik voor spreken. Dat is zinvol en vinden leerlingen leuk.“

Toch gaan lang lang niet alle docenten Frans over op AIM. Hun kritiek is dat het te weinig aandacht besteedt aan grammatica en ze vinden het te riskant dat los te laten. School-directeuren zijn vaak bang voor slechte examenresultaten. Dan weer werken scholen met tablets of laptops en de meeste digitale methoden bevatten veel grammatica.

Gombert is in elk geval zo enthousiast over AIM dat hij er op de Rijksuniversiteit Groningen onderzoek naar doet. Hij wil aantonen dat de methode effectief is. „Als ik mijn collega's wil overtuigen, moet ik natuurlijk met harde cijfers komen.“

Buurtalen: Teloorgang Frans en Duits rampzalig

De vreemde talen op middelbare scholen hebben het moeilijk. Engels is verplicht en zit veilig, maar Frans en Duits worden landelijk steeds minder gekozen als eind-examenvak. Op sommige vwo-scholen worden de vakken helemaal niet meer aangeboden.

In het Noorden valt het voor Duits nog mee, zegt Marjon Tammenga, vakdidacticus

Duits aan de Rijksuniversiteit Groningen. Maar ze maakt zich grote zorgen. „Vroeger was op de havo een tweede vreemde taal verplicht, dat is niet meer zo. Ook is de urentabel losgelaten. Het is nu aan de school te bepalen hoeveel uur Frans of Duits leerlingen krijgen.“ Dat heeft tot gevolg dat leerlingen maar twee uur in de week een andere vreemde taal krijgen, tegenover soms wel vier uur Engels, zegt ze. Zij is niet de enige die zich zorgen maakt. Landelijk hebben docenten en vakverenigingen zich verenigd in de groep Buurtalen. Ze spreken van een ‘rampzalige teloorgang’ van Frans en Duits op middelbare scholen. In een klein land als Nederland volstaat Engels niet, zeggen ze. „Als de kennis van Frans en Duits terugloopt, mist Nederland jaarlijks voor miljarden euro's aan contracten. Duitsland, België en Frankrijk zijn Nederlands belangrijkste handelspartners.“ Buurtalen benadrukt het economisch belang. Tammenga vindt vooral cultuur van belang. „Jongeren moeten hun burenen leren begrijpen. Ze moeten leren waarom Duitsers dingen zus doen en niet zo. Veel dingen in Duitsland zijn hetzelfde als in Nederland. Veel ook niet. Ze moeten weten waarom daar andere keuzes worden gemaakt. Ze moeten zichzelf een spiegel voorhouden en begrip voor anderen hebben. Je moet elkaar verstaan op alle niveaus.“

Buurtalen heeft een wensenlijstje voor Frans en Duits.

Dat ziet er zo uit:

- leerlingen moeten meer lesuren Frans en Duits krijgen
- stel spreken centraal
- alle leerlingen in de onderbouw moeten Frans en Duits krijgen
- alle leerlingen moeten eindexamen kunnen doen in Frans en Duits
- in de bovenbouw havo en vwo wordt een van de buurtalen verplicht
- er moet een landelijke promotiecampagne komen die jongeren stimuleert om talen te leren

